

Status Srpskoga narodnog vijeća

Osvrt na čl. 4. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN 89/2010)¹

Aldo Radolović

**Temeljno je pravilo moderne
građanske vlasti da svaki
obnašatelj javne vlasti mora takav
legitimitet dobiti na slobodnim i
demokratskim izborima**

1. Uvodno citiranom novelom Ustavnog zakona se, između ostalog, određuje da Srpsko narodno vijeće "djeluje kao Koordinacija vijeća srpske nacionalne manjine i ima pravnu osobnost (stavak 8. Novelom izmijenjenog članka 33. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina); u prethodnom stavku 7. Novele predviđa se da, kada je to određeno međunarodnim ugovorima, funkciju koordinacije nacionalne manjine može vršiti krovna udruga te manjine".

2. Predlagatelji ispitivanja ustavnosti su Srpski demokratski forum i Socijalistička partija Hrvatske. Oni naglašavaju da im pobijeni propis, bez njihova pristanka i izbora, nameće Srpsko narodno vijeće kao "krovnu udruhu".

3. Srpsko narodno vijeće je po svom karakteru udruha, tj. jedna od brojnih udruha i, u svakom slučaju, ne dolazi u obzir moguće svojstvo da bi bila pravna osoba s određenim javnim ovlaštenjima.

4. Rabljeni izrazi "krovna udruga", "koordinacija udruha" i sl. i s jezičnog i s pravnog aspekta su vrlo neodređeni, nejasni i višeznačni. Stoga ne mogu odgovarati ustavnopravnim zahtjevima izvjesnosti pravne norme i odstupaju od načela vladavine prava (čl. 3. Ustava Republike Hrvatske).

5. Iz ovih (iako, dakle, nejasnih i višeznačnih) odredbi dade se ipak deducirati da novela Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina ima u vidu Srpsko narodno vijeće kao unekoliko posebno istaknutu i glavnu udruhu građana srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

6. Srpsko narodno vijeće, načelno gledano, može imati odnosno dobiti i takvo svojstvo, ali ne na temelju propisa, nego

Aldo Radolović, redovni profesor građanskog prava na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Rijeci, sudac Ustavnog suda i zamjenik predsjednice Ustavnog suda Republike Hrvatske. E-pošta: aldo_radolovic@usud-hr

samo na temelju volje ostalih pripadnika srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj i njihovih drugih udruga.

7. Temeljno je pravilo moderne građanske vlasti da svaki obnašatelj odnosno sudionik javne vlasti mora takav legitimitet dobiti na slobodnim izborima i taj izbor povremeno provjera-

Srpsko narodno vijeće je po svom karakteru udruga, tj. jedna od brojnih udruga i ne dolazi u obzir moguće svojstvo da bi bila pravna osoba s određenim javnim ovlaštenjima.

vati na, dakako, slobodnim i demokratskim izborima. Propisom predviđeni određeni prioritet Srpskog narodnog vijeća stoga je u opreci s načelom demokracije koje je sastavni dio Ustava Republike Hrvatske (st. 1. podst. 13. Izvorišnih osnova, st. 3. Izvorišnih osnova i čl. 1. Ustava).

8. Hrvatski građani, pripadnici srpske nacionalne manjine, imaju pravo sami određivati broj i dopustivi sadržaj rada svo-

jih udruga, kao i birati "krovnu" udrugu koja će "koordinirati" rad tih udruga, ali je s ustavnog stanovišta presudno da to bude izraz njihove demokratske volje.

9. Na taj način zasigurno će doći do jačanja procesa unutar-nje demokratizacije među pripadnicima srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj, a to će, posljedično, pozitivno djelovati i na opći proces jačanja demokracije u Republici Hrvatskoj.

10. Ustavni sud Republike Hrvatske pokretanjem postupka za ocjenu suglasnosti s Ustavom čl. 4. Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina otvara stoga nove, ustavno šire i demokratskije perspektive za pripadnike srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Bilješke

- 1 Izlaganje na sjednici Ustavnog suda 29. srpnja 2011. Uredništvo je u tekstu izvršilo manje jezične intervencije i intervencije potrebne zbog prilagodbe uobičajenom formatu časopisa. Intervencije uredništva ni na koji način ne mijenjaju semantiku teksta. Oprema teksta je redakcijska (nap. ur.) ■